

Dosarul nr. 2ra-1414/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Gh. Stratulat)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca)

ÎNCHEIERE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe
Străisteanu împotriva lui Andrei Luca-Zamfir cu privire la constatarea încălcării
dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și a dreptului la libera circulație
și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea
din 21 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a
fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 03 ianuarie 2020 Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Andrei Luca-Zamfir cu privire la constatarea încălcării
dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și a dreptului la libera circulație,
și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 13 septembrie 2019, pârâtul
a creat situație de accident prin nerespectarea regulilor de circulație, astfel blocând
trecerea pentru reclamant.

A menționat că, la data de 16 septembrie 2019, a depus plângere la
Inspectoratul național de patrulare, prin care a solicitat stabilirea persoanei
inovate și tragerea la răspundere conform prevederilor în vigoare.

A susținut că, la data de 21 noiembrie 2019, a fost audiat și recunoscut în
calitate de victimă, iar în privința pârâtului Andrei Luca-Zamfir a fost întocmit
procesul-verbal cu privire la contravenție nr.DCA01009273.

A subliniat că, în urma acțiunilor ilegale comise de pârâtul Andrei Luca-
Zamfir, reclamantul a suferit psihic, având sentimentul de anxietate, stres,

neliniște, disconfort și retrăire, imposibilitatea de a savura modul obișnuit de trai, incapacitatea de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege.

A susținut că, în vederea respectării procedurii prealabile, la data de 09 decembrie 2019, a expediat în adresa pârâtului o somație, prin care a solicitat repararea în mod benevol a prejudiciului material și moral cauzat, însă pârâtul nu a oferit un răspuns la somația expediată până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată.

A solicitat reclamantul Gheorghe Străisteanu constatarea încălcării dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și a dreptului la libera circulație de cet. Andrei Luca-Zamfir și compensarea prejudiciului moral în sumă de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 ianuarie 2021, Gheorghe Străisteanu a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 09 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea soluției sale, instanța de apel s-a bazat pe prevederile art. 3 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a stabilit că, prima instanță corect a menționat că, pentru ca ancheta să fie considerată „efectivă”, aceasta urmează să fie de natură să conducă la stabilirea faptelor cauzei și la identificarea și pedepsirea persoanelor răspunzătoare. Aceasta nu este o obligație în ceea ce privește rezultatele care trebuie obținute, ci în ceea ce privește mijloacele care urmează a fi folosite, ca un răspuns prompt din partea autorităților, constând în anchetarea acuzațiilor de rele tratamente, fiind esențial pentru a menține încrederii publicului în respectarea statului de drept și prevenirea complicității la acțiuni contrare legii sau toleranței față de acestea.

Prin urmare, Colegiul instanței de apel a considerat întemeiată concluzia primei instanțe, potrivit căreia, reclamantul nu a prezentat probe pertinente și incontestabile, care ar confirma supunerea unui tratament degradant, care i-ar fi cauzat sentimente de frică și inferioritate, afirmațiile cu privire la cauzarea unor sentimente de frustrare, purtând un caracter declarativ și nu pot fi reținute în vederea confirmării faptului că în privința acestuia, au fost aplicate tratamente degradante.

Colegiul instanței de apel a remarcat că, procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Andrei Luca-Zamfir, nu poate fi reținut în calitate de probă ce ar confirma cauzarea unor sentimente de suferință psihică, angoasă și anxietate apelantului reclamant, or, prin procesul-verbal cu privire la contravenție, doar s-a constatat că intimatul, nu a cedat trecerea, nefiind constatat caracterul și pragul necesar de severitate al comportamentului ilicit al acestuia, pentru a fi încadrat în domeniul de aplicare al art. 3 din Convenție.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță just a conchis că, tratamentul descris de către Gheorghe Străisteanu, a fost compatibil cu respectarea demnității lui umane și nu a atins pragul necesar de severitate pentru a se încadra în domeniul de aplicare al art.3 din Convenție.

În contextul celor expuse supra, instanța de apel aplicând prevederile art. 2036, 2037 din Codul civil a considerat drept neîntemeiată pretenția apelantului Gheorghe Străisteanu privind repararea prejudiciului moral și a atestat că prejudiciul moral se compensează numai în cazul provocării acestuia prin fapte ce atentează și lezează drepturile personale nepatrimoniale, adică dacă există o încălcare a unor valori de aceeași natură și numai în cazurile expres prevăzute de lege.

La caz, Colegiul instanței de apel a constată că, acțiunile intimatului-pârât nu au lezat în mod inadmisibil dreptul apelantului/reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante, ne fiind întrunite condițiile de aplicare a art.3 CEDO și respectiv pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, este una ca neîntemeiată.

La 05 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la emiterea soluției de respingere a acțiunii au fost încălcate esențial sau aplicate eronat normele de drept procedural și de drept material și anume nu au aplicat o lege care urma a fi aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

A mai invocat că, atât prima instanță, cât și instanța de apel au fost obligate să aplice direct Constituția Republicii Moldova, Convenția Europeană, recomandările CtEDO făcute în hotărâri cu situații similare și Recomandările Plenului Curții Supreme de Justiție.

A susținut că mărimea prejudiciului moral solicitat în speța dată este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldovei. Prin urmare, instanțele ierarhic inferioare de judecată urmau să admită integral acțiunea și să încaseze suma solicitată pentru a-i acorda o satisfacție echitabilă.

La 19 august 2021, în adresa lui Andrei Luca-Zamfir a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Gheorghe Străisteanu cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 158).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 29 iulie 2021, prin intermediul adresei electronice (f. d. 135).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 05 august 2021, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru